

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำในผู้ป่วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด

(FACTORS ASSOCIATED WITH FEBRILE NEUTROPENIA IN ACUTE LEUKEMIC PATIENTS RECEIVING CHEMOTHERAPY)

พิจิตรา เล็กดำรงกุล 4936728 NSAN / M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : คณินิจ พงศ์ถาวรกุล, Ph.D (Nursing), ชูชื่น ชีวพูนผล, พย.ด., นพดล ศิริรัตนกุล, ว.ว. โลหิตวิทยา.

บทคัดย่อ

การเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำ เป็นภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงที่อาจนำไปสู่การเสียชีวิตในผู้ป่วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลัน ผู้ป่วยควรตระหนักในปัญหานี้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำได้แก่ เพศ อายุ และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันชนิด Acute Myeloblastic Leukemia (AML) ที่ได้รับการตรวจรักษาที่หน่วยตรวจโรคโลหิตวิทยา และหอผู้ป่วยอัมพาต โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 75 ราย ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม 2551 รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลร่วมกับแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาและแบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมนและการทดสอบแมนวิทนี ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดูแลตนเองอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 89.3 (Mean = 97.79, S.D. = 8.19) ปัจจัยด้าน เพศ อายุ และพฤติกรรมการดูแลตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > .05$)

ผลการศึกษานี้เสนอแนะว่า พยาบาลควรจัดกิจกรรมการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรม การดูแลตนเองในกลุ่มผู้ป่วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่ผู้ป่วยอาจมีความตระหนักน้อย เช่น ด้านการเลือกรับประทานอาหาร การปฏิบัติตัวเพื่อหลีกเลี่ยงการติดเชื้อ เป็นต้น ข้อเสนอแนะในด้านการวิจัย ควรทำการศึกษาย้อนหลังเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำ รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการติดเชื้อและพฤติกรรมการดูแลตนเองในผู้ป่วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด

คำสำคัญ : มะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลัน, การเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำ, ปัจจัยเสี่ยง, ยาเคมีบำบัด

FACTORS ASSOCIATED WITH FEBRILE NEUTROPENIA IN ACUTE LEUKEMIC PATIENTS RECEIVING CHEMOTHERAPY**PICHITRA LEKDAMRONGKUL 4936728 NSAN/M****M.N.S. (ADULT NURSING)****THESIS ADVISORY COMMITTEE : KANAUNGNIT PONGTHAVORNKAMOL, Ph.D. (NURSING), CHUCHUEN CHEWAPONPON, D.N.S., NOPPADOL SIRITANARATKUL, DIPLOMATE THAI BOARD OF HEMATOLOGY.****ABSTRACT**

Febrile neutropenia induced by chemotherapy is a commonly occurring toxicity that increases the risk of morbidity and mortality in patients with acute leukemia. Therefore, patients should be aware of this problem and monitor the side effects of chemotherapy. The purpose of this study was to assess self-care behaviors in patients with acute leukemia who were receiving chemotherapy and to examine the relationship between gender, age, self-care behavior and febrile neutropenia. The sample included 75 patients with acute myeloblastic leukemia who attended the outpatient clinic or were admitted to Siriraj hospital between June and October 2008. Data were collected using Personal Demographic and Disease Characteristics Questionnaires and Self-Care Behaviors Questionnaires. Statistical analyses included percentage, mean score, standard deviation, Spearman Rank Correlation Coefficient and Mann-Whitney U test.

The results show that most of the patients with acute leukemia had a good level of self-care behaviors (89.3%, Mean =97.79, S.D. = 8.19). There was no significant correlation between gender, age and self-care behaviors ($P>.05$).

The present study suggests that nursing intervention to improve self-care behaviors of patients with acute leukemia should be provided, particularly in specific aspects of which patients may be less aware, such as selecting healthy food and environment to decrease risk of infection. Further recommended studies include a retrospective study to investigate various contributing factors associated with febrile neutropenia, and also the relationships between infections in these patients and self-care behaviors.

KEY WORDS : ACUTE LEUKEMIA / FEBRILE NEUTROPENIA / RISK FACTORS / CHEMOTHERAPY

112 pages